

1777/18.
QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
DE

DAMNI AESTIMATIONE
IN ACTIONE DE PASTV.

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISEVVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE IV. MART. ANNO MDCCCLXXVII.

DEFENDET

GOTTFRIED SIEGISMVND PITTERLIN

BVDISSENS.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

QUESTIO
IURIS CONTROVERSI
DE
DAMI ESTIMATIONE
IN ACTIONE DE PASTV.

ILLVSTRISICTORVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESS. PVALIC ORDINAR. IUR. NAT. ET CIENT.
ET SOCIETAT. LITTERAR. DIVVRSIGENS.
S O C I O

IN AVDITORIO IVRIDICO
DIE IV. MART. ANNO CIJCCCLXXXVII.
D E F E N D E T
GOTTFRIED SIGISMUND PITTERLIN

L I P S I A E
EX OFFICINA FABERIANIA

DE
DAMNI AESTIMATIONE
IN ACTIONE DE PASTV.

§. I.

Admodum curiosi fuere Romani in diudicandis causis, quae ad damnorum restitutiones tendebant. Non enim ad eas species cura et Legum et Iureconsultorum sese extendebat, si ab homine damnum datum, verum et illius quoque damni curam habuere iura, quae ab animantibus inferebantur. Sic Aediles olim Curules per feras bestias feroces damna data curarunt suo proposito Edicto. *Nequis canem, verrem, minorem aprum, lupum, vrsum, pantheram, leonem aliudue, quod noceret, animal habeat in eo loco, ubi vulgo iter fit.* Hinc pro diuersitate illati damni actio ab ipsis prodita, scilicet

scilicet si damnum sit aestimabile, ut duplum refarciatur, si libero homini nocitum, ad id quod interest, si liber homo occisus ad CC solidos, quae contra animalis ferocis dominum, qui tale habebat contra edictum, teste *VLPIANO* in *L. 42. π. ad Edict. aedil.* qui ipsa Edicti verba actionem continentia exhibuit.

§. II.

Et quamvis Lege Aquilia damni dati ratio habita, ut pro diuersitate damni actio hac lege prodita sit, maxime si ab homine injuria damnum datum fuerit, tamen et interpretatione Iureconsultorum factum est, ut ad damna per animalia data in certis speciebus legis Aquiliae actionem concederent. Id scilicet factum est, quoties culpa alicuius praecedebat, ut per animalia damnum daretur. Ita sane exemplo probat *VLPIANVS* in *L. 1. §. 4. π. si quadrup. paup. feciss.* Ait: *Quod si propter loci iniquitatem, aut propter culpam mulionis, aut si plus iusto onerata quadrupes, in aliquem onus euerterit: haec actio cessabit: DAMNIQUE INIURIAE AGETVR.* Neque ab hac specie alienum est thema, quod tractat *GAIVS* in *L. 8. §. 1. π. ad L. Aquilianam*, quo et referenda causa, quam *NERATIUS* tractat in *L. 54. π. eod.*

§. III.

Alia denique ratio habita fuit damni a quadrupedibus dati. Duplex vero fundamentum legibus continetur, quod diuersa peperit iura. Aut enim damnum datur contra naturam quadrupedis, aut datur secundum ejus naturam. Iam ipsi Decemviri hac utebantur distinctione:

Primum

Primum enim TABVL. VII. cap. I coercuit: SI QVADRV-
PES PAVPERIEM FAXIT, DOMINVS NOXIAE AESTIMAM OF-
FERTO: SI NOLET, QVOD NOXIT, DATO. Alterum dam-
num. Cap. II. exhibet, quod tamen mancum est: QVI
PECV ENDO ALIENO IMPESCIT — — Hanc vero distin-
ctionem utique obseruari, patet ex L. 1. §. 7. π. Si qua-
drup. paup. feciss. Expresse enim scribit VLPPIANVS: *Et
generaliter haec actio locum habet, quotiens CONTRA NATV-
RAM fera mota pauperiem dedit.*

§. IV.

Alia ergo obtineant, necesse est, si secundum natu-
ram damnum datum est. Si itaque pecus in alienas fru-
ges venerit, easque depascendo damnum dederit, secun-
dum naturam quadrupedis hoc damnum datum est.
Diuersa in hac specie causa est, si absque cuiusquam culpa
fruges depastae a quadrupedibus, ab ea causa, qua depa-
stae fruges a pecudibus a pastore vel alio immixtis. At
iam quaestio venit, qua actione is, qui damnum passus sit,
experiatur atque contra quem illa actio instituenda sit.
Vtramque causam examinabimus.

§. V.

Si damnum a quadrupedibus secundum naturam
fruges depascendo datum sit, vbi vel pastoris vel alius
culpa concurrat, videlicet, qui in fruges immisit, VLPPIA-
NVS in L. 14. §. 3. π. de praescript. verb. actionem, qua ad
damnum resarciendum agendum sit, definiuit. Ait enim:
*Si glans ex arbore tua in meum fundum cadat, eamque ego im-
misso pecore depascam: Aristo scribit, non sibi occurrere legi-
timam*

timam actionem, qua experiri possim; nam neque ex lege duodecim tabularum de pastu pecoris, quia non in tuo pascitur, neque de pauperie, neque de damno injuriae agi posse: in factum itaque erit agendum. Patet ex ipsis actionibus propositis, Iure consultum saltem distinguere: an fruges depascantur in suo, an in alieno. Si in suo pastura alteri nocitum sit, actionem concedit in factum forsitan ad legem Aquiliam, qualis ea est, quae apud NERATIVUM in *L. 53. π. Ad. leg. Aquil.* adducitur. Sic in fundo alterius pastura alteri nocitum sit immisis pecudibus, locum esse adfirmat actioni quam de pastu decemviri dederant,

§. VI.

Ad quid? si nullus immiserit in alterius fruges pecudes, a quibus alteri damnum datum sit, an et ea specie agendum videatur, et qua actione is, qui damnum passus sit, experiri possit. Respicit ad eam speciem POMPONIVS in *L. 39. §. 1. π. ad Leg. Aquil.* Ait: Quamvis alienum pecus in agro suo quis deprehendisset, sic illud expellere debet, quo modo si suum deprehendisset: quoniam si quid ex ea re damnum coepit, habet proprias actiones. Sed quae illa actio, cum lex duodecim Tabularum de pecude in alienum fundum immissa agit, ex ipso Pomponio haud liquet: Putem, et de pastu pariter actionem dandam esse. Causam in hac quaero; quia semper domino aliqua culpa tribuenda, qui suo quasi arbitrio pastum pecudis reliquit, qua negligentia effectum est, ut pastu alteri damnum venerit. Sed quae differentia inter actionem in factum sit et de pastu ex eo patet, quod in factum actio detur contra eum, qui pecus immisit,

immisit, cum actio de pastu contra dominum ipsius pecudis detur.

§. VII.

Sed iam noua oritur quaestio: quo scilicet modo damnum illud depascendo datum, sit aestimandum. Nulla sane dubitatio superesse videtur, esse per peritos oeconomicos damnum aestimandum. Sed de hoc ambigendum: vtrum aestimatio tantum facienda secundum temporis rationem, quo contigit quoque passus est damnum, an contra futuri temporis ratio habenda. Prouocant plerumque ad PAVLVM in *L. 138. §. 1. π. de Reg. Jur.*, qui expresse adfirmat: *Nunquam crescere ex post facto praeteriti delicti aestimationem*: atque ad CAIVM in *L. 4. π. arbor, furt. caesar.* qui scribit: *Certe non dubitatur: si adhuc adeo tenerum sit, ut herbae loco sit: non debet arboris numero habere.* Sed neutra autoritas quidquam efficit ad nostram speciem, quae frugum tantum habet rationem. Contra STRVVIVS in *Euolut. Controv. ad L. IX. Tit. 1.* prouocat ad CAIVM in *L. 3. π. si quadr. paup. feciss.* ex quo capite probaturus est, futurae messis rationem habendam, quia in eo scriptum: *impensarum in curationem factam et operarum amissarum aestimationem praestandam.* Sed non obseruauit: agi in hoc capite de libero homine vulnerato, qui, cum aestimationem non reciperet, impensas sanationis et aestimationem operarum amissarum et ad quas postea inutilis factus, exigere posse. At, quid hoc ad fruges?

§. VIII.

§. VIII.

Qua propter arbitror, distincte in aestimatione herbarum et frugum depastarum esse pergendum. Nam si contingat, ut fruges herbaeque non messis causa, sed pabuli ergo satae sint, atque in his per pastum alterius pecudis damnum datum, praesentis tantum temporis ratio habenda, quia nulla futuri lucri ratio adest, cum ad praesentem usum satae sint. At si fruges futurae messis causa satae sint, eaque pastu obueniente frustratur, praesentium frugum non dum poterit aestimatio aliqua esse, quum praesentis usus causa sata non sunt. Necessè ergo, ut futurae messis, cuius causa satae, ratio habeatur, ex messe enim tunc demum damnum emergit. Neque aestimatio hic fit praeteriti delicti, sed saltem tempus expectatur, a quo vera aestimatio damni fieri potest.

Leipzig, Diss., 1777 A-0

ULB Halle

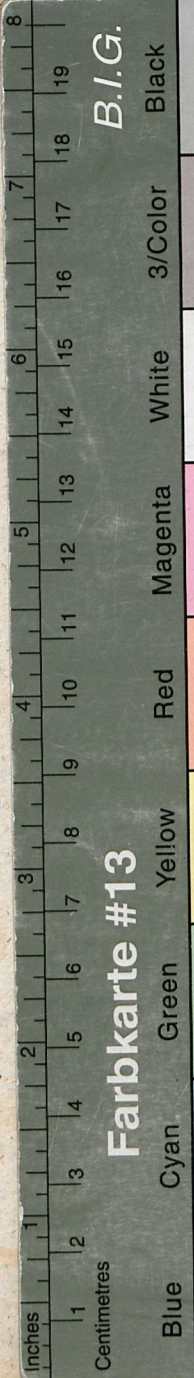
004 568 583

3

fb
sb:

V A E S T I O
C O N T R O V E R S I
D E

1777/18.

E S T I M A T I O N E
D E P A S T V .

Q V A M
O R V M O R D I N I S G R A T I A
P R A E S I D E

H E N R . B R E V N I N G
O R D I N A R . I V R . N A T . E T G E N T .
L I T E R A R . D V I S B V R G E N S .
S O C I O

O R I O I V R I D I C O
T . A N N O M D C C C L X X V I I .

F E N D E T
R E G I S M V N D P I T T E R L I N
D I S S E N S .

L I P S I A E
I N A L A N G E N H E M I A .

